

NORDISK POLICY BRIEF

– HVORDAN KAN ERHVERVS- UDDANNELSERNE DRIVE DEN GRØNNE OMSTILLING I NORDEN?

Seks forslag fra 75 nordiske aktører om erhvervsuddannelsernes rolle i at accelerere den grønne omstilling i norden.

Nordisk Policy Brief – Hvordan kan erhvervs- uddannelserne drive den grønne omstilling i norden?

Seks forslag fra 75 nordiske aktører om erhvervsuddannelsernes rolle i at accelerere den grønne omstilling i norden.

Udarbejdet af Tænk tanken Mandag Morgen på vegne af Nordisk Ministerråd.

Briefet er en del af projektet 'Futureproofing VET in the Nordics', som er lavet i samarbejde med Nationalt Center for Erhvervspædagogik ved Københavns Professionshøjskole.

Projektledelse:

Thomas Nørskov Kjølbye,
projektleder (analytiker),
Tænk tanken Mandag Morgen

Zenia Glans Søjberg,
analytiker, Tænk tanken Mandag Morgen

Josephine Lenbroch,
analytiker, Tænk tanken Mandag Morgen

Design og koncept:

Annemarie Nordlyng Förderer,
designchef, Altinget & Mandag Morgen

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	4
Sammenfatning	5
Introduktion og metode	6
Forslag 1:	
Styrk samarbejdet mellem erhvervsuddannelser, erhvervsliv og staten	8
Forslag 2:	
Grønne kompetencer skal indgå som en integreret del af erhvervsuddannelserne	10
Forslag 3:	
Opkvalificér den eksisterende arbejdsstyrke	11
Forslag 4:	
Erhvervsuddannelserne skal være kraftcenter for grøn innovation.	12
Forslag 5:	
Brand erhvervsuddannelserne som centrale aktører i den grønne omstilling	14
Forslag 6:	
Styrk det nordiske samarbejde til gavn for inspiration og ny viden	15

FORORD

Den grønne omstilling stiller nye og komplekse krav til vores samfund. Den forudsætter ikke alene nye teknologier og metoder, men også nye måder at tænke og arbejde på. Derfor er det afgørende, at vi i Norden både uddanner unge og opkvalificerer den nuværende arbejdsstyrke med de rette kompetencer, så vi kan udvikle og anvende grønne teknologier og skabe bæredygtige løsninger i praksis, der understøtter et nyt, grønt arbejdsmarked.

Behovet for grønne kompetencer går på tværs af alle sektorer, men det er særligt pressende i brancher med mange faglærte, som industri-, bygge- og servicesektoren. Det er nemlig her, de nye, grønne løsninger skal virkeliggøres, når de faglærte skal betjene de nye teknologier, opbygge bæredygtig infrastruktur og levere grønne serviceydelser.

Og netop derfor spiller erhvervsskolerne en nøglerolle. De er med til at ruste fremtidens faglærte med de kompetencer, som den grønne omstilling kræver. Og i Norden står vi med et stærkt udgangspunkt for at understøtte den grønne omstilling på arbejdsmarkedet, fordi vores uddannelsessystemer og arbejdsmarkeder bygger på fælles værdier – bl.a. et helhedssyn på (ud)dannelse, hvor teori og praksis går hånd i hånd, og et arbejdsmarked præget af livslang læring og gode arbejdsvilkår med plads til både familie- og fritidsliv. De fælles karakteristika skaber et solidt fælles ståsted for samarbejde på tværs.

Allerede i dag gør mange erhvervsskoler en indsats for at bidrage til fremtidens grønne arbejdsmarked. Men hvis vi for alvor skal lykkes med at matche kompetencer med fremtidens behov, kræver det en styrket indsats, hvor nøgleinstitutioner samarbejder med hinanden. Det kræver især, at myndigheder, erhvervsskoler og virksomheder arbejder tættere sammen – og at vi på tværs af de nordiske lande deler viden, erfaringer og løsninger.

Med dette policy brief, der er baseret på idéer fra 75 nordiske eksperter, fagfolk og sektorspecialister fra Danmark, Norge, Sverige og Finland, tager vi et vigtigt skridt i den retning. Det lægger op til en nordisk dialog og et organiseret samarbejde, både mellem lande og mellem de institutioner, der former fremtidens faglærte. Policy briefet viser, hvordan vi kan inspirere hinanden og sammen løfte opgaven med at bringe grønne kompetencer ud på arbejdsmarkedet – og det peger på konkrete forslag til, hvad vi hver især kan gøre. Det er bl.a. forslag til, hvordan erhvervsskoler og virksomheder med fordel kan styrke deres samarbejde om at matche kompetencer og behov, bl.a. gennem nye grønne lærlingeordninger, hvordan erhvervsskoler kan styrke indgangen til grøn opkvalificering gennem en central fælles platform og hvordan erhvervsskolerne kan blive kraftcentre for innovation af ny teknologi, som eleverne og uddannede kan bringe med ud i erhvervslivet og meget mere. //

God læselyst!

Anders Adlercreutz

Undervisningsminister, Finlands regering

SAMMENFATNING

Policy briefet består af seks tværnordiske forslag, der er blevet udviklet på baggrund af policylabs afholdt i Danmark, Norge, Sverige og Finland i vinteren og foråret 2025. Forslagene indeholder konkrete bud på løsninger, som kan bidrage til, at erhvervsuddannelser (SE: yrkesudbildninger, NO: yrkesfaglige uddannelser) kan levere de rette grønne kompetencer til arbejdsmarkedet. Nedenfor findes en oversigt over de seks forslag, som er blevet til gennem deltagernes arbejde på de nordiske policylabs. Forslagene vil blive uddybet på de følgende sider.

Forslag 1:

Styrk samarbejdet mellem erhvervsuddannelser, erhvervsliv og staten

- Etabler en grøn trepartsaftale mellem skoler, virksomheder og staten.
- Grønne kompetencer skal udvikles i tæt samarbejde med erhvervslivet.
- Lærlinge bør være en central drivkraft i den grønne omstilling.

Forslag 2:

Grønne kompetencer skal indgå som en integreret del af erhvervsuddannelserne

- Indskriv nye mål og retningslinjer i læreplaner og bekendtgørelser, der skal være med til at sikre integrationen af den grønne omstilling i erhvervsuddannelserne.
- Den grønne omstilling skal indtænkes i svendeprøver.

Forslag 3:

Opkvalificér den eksisterende arbejdsstyrke

- Opret uddannelses- og kompetencecentre på erhvervsskolerne, der kan tilbyde modulbaserede og fleksible grønne efteruddannelsesforløb.
- Der bør udvikles en strategi for grøn læreropkvalificering.

Forslag 4:

Erhvervsuddannelserne skal være kraftcenter for grøn innovation

- Erhvervsuddannelserne skal investere i tidssvarende teknologi og udstyr samt nye grønne undervisningskompetencer.
- Erhvervsskolerne skal være lokale videnscentre for grøn innovation.
- Giv erhvervsskolerne bedre rammer og handlefrihed til at reagere hurtigt og fleksibelt. på udviklingen i samfund og arbejdsmarked.

Forslag 5:

Brand erhvervsuddannelserne som centrale aktører i den grønne omstilling

- Styrk branding af erhvervsuddannelserne på politisk niveau.
- Introducér erhvervsuddannelse tidligt i folkeskolen gennem praktikforløb, rollemodeller og ambassadørordninger.

Forslag 6:

Styrk det nordiske samarbejde til gavn for inspiration og ny viden

- Myndigheder skal hjælpe til at øge kendskabet til studieudveksling hos lærere og uddannelsesledere.
- Opret et tværnordisk, grønt kompetenceråd, der udarbejder analyser og fremskrivninger til de faglige udvalg. //

INTRODUKTION

Verden er i konstant forandring, og det går hurtigt. Klimaforandringer kalder på innovative løsninger og en arbejdsstyrke med grønne kompetencer. Her spiller erhvervsuddannelser en nøglerolle, da de i høj grad skaber de kompetencer, der skal bære omstillingen frem i bl.a. industrien, håndværksfagene og omsorgssektoren. Spørgsmålet er derfor, hvordan erhvervsuddannelserne bedst kan udvikle sig og tilrettelægges, så de giver eleverne de nødvendige grønne kompetencer til aktivt at bidrage til den grønne omstilling?

Ambitionen med policy briefet er at tilvejebringe nye forslag til, hvordan erhvervsskoler, myndigheder, brancheorganisationer, virksomheder og andre nøgleaktører i Norden i fællesskab kan skabe de bedste vilkår for dette.

Policy briefet indgår som en del af det 3-årige projekt Futureproofing VET in the Nordics, der er et samarbejde mellem Nordisk Ministerråd, Tænk tanken Mandag Morgen og Nationalt Center for Erhvervspædagogik. Projektets overordnede formål er at styrke erhvervsuddannelsernes potentiale til at spille en ledende rolle i at drive den grønne omstilling på arbejdsmarkedet. Resultatet omfatter blandt andet en analyse af, hvordan erhvervsuddannelserne kan tiltrække flere unge, samt et case- magasin der highlighter nogle af de fremmeste, nordiske eksempler på eksisterende indsatser, der viser, hvordan de efterspurgte grønne kompetencer kan udvikles og bringes i spil gennem erhvervsuddannelserne – og videre ud i erhvervslivet.

Policy briefet tilstræber at levere konkrete bud på løsninger, der indenfor de nærmeste år kan implementeres og dermed bidrage til at erhvervsskolerne kan udvikle de efterspurgte grønne kompetencer til arbejdsmarkedet.

Briefet henvender sig også til uddannelsesledere, brancheledere og virksomhedsledere. Det opfordrer derfor til, at de bærende nøgleinstitutioner, der understøtter uddannelse og arbejdsmarkedet, arbejder sammen om at nå målet om at udvikle flere grønne kompetencer i erhvervsuddannelserne. Det er håbet, at de forskellige forslag kan tjene som inspiration på tværs af Norden.

Hvordan er forslag blevet udviklet?

Policy briefet opsummerer de vigtigste indsigter fra fire policylabs afholdt i henholdsvis Danmark, Norge, Sverige og Finland fra februar til marts 2025. På tværs af de fire lande deltog i alt 75 nøgleaktører indenfor industri, uddannelse, forskning, ungdoms- og interesseorganisationer samt myndigheder og ministerier. Formålet var at indsamle tværfaglig og tværsektoriel viden om, hvordan erhvervsuddannelserne kan spille en central rolle i at uddanne de nødvendige grønne kompetencer til den grønne omstilling på arbejdsmarkedet i Norden.

Hvad er et policylab?

Et policylab er et workshopformat, der samler personer med tværfaglig og tværsektoriel viden i et debatterende og samarbejdende rum, som danner rammen for idé- og vidensudvikling imellem deltagerne og munder ud i konkrete forslag. På tværs af de fire policylabs har deltagerne diskuteret henholdsvis potentialer og barrierer for at erhvervsuddannelser kan udvikle de nødvendige grønne kompetencer både på nationalt og nordisk niveau. Og ud fra disse potentialer og barrierer har deltagerne udviklet konkrete forslag til beslutningstagere, uddannelsessektoren og erhvervslivet.

På baggrund af de fire policylabs har Tænk tanken Mandag Morgen bearbejdet og analyseret input fra de forskellige lande med henblik på at identificere væsentlige pointer og finde mønstre på tværs af de Nordiske lande. Da de forskellige forslag har et tværnordisk afsæt, kan vi ikke udelukke, at flere indsatser allerede findes i nogle af landene. Der er dog stadig en værdi i at fremhæve indsatser, der har brug for yderligere opmærksomhed og investeringer. Briefet skal også fungere som et tværnordisk inspirationskatalog, hvor

landende kan trække på hinandens erfaringer. Det skal understreges, at selvom de seks løsningsforslag stiller skarpt på forskellige indsatsområder, spiller de i høj grad også sammen. For eksempel kan integreringen af grønne kompetencer i erhvervsuddannelserne ikke ske uden en opkvalificering af erhvervsskolelærerne.

Hvordan definerer vi grønne kompetencer i policy briefet?

I policy briefet læner vi os op ad Cedefops (Det europæiskeagentur for udvikling af erhvervsuddannelserne) definition af grønne kompetencer:

"The knowledge, abilities, values and attitudes needed to live, work and act in economies and societies seeking to reduce the impact of human activity on the environment" (Cedefop, 2022).

Dertil har vi også ladet os inspirere af begrebet 'klimakompetencer', der bl.a. indgår i Nationalt Center for Erhvervspædagogiks forskningsrapport Elevegagerende klimaundervisning og -opkl ring i erhvervsuddannelserne (Ebsen, M mfl 2024). At have klimakompetencer refererer her til at have evnerne til at handle, igangsætte, engagere sig og skabe positiv for ndring i den grønne omstilling. Her refereres både til såkaldt 'hard skills' (de konkrete, erhvervsspecifikke og tekniske færdigheder) og 'soft skills' (arbejdsformer, kommunikation, helhedsforståelse, innovation mm.). //

Styrk samarbejdet mellem erhvervsuddannelser, erhvervsliv og staten

Den grønne omstilling drives i høj grad af virksomhedernes behov og de krav, som myndighederne stiller til arbejdsstyrken. På nuværende tidspunkt er samarbejdet mellem erhvervsuddannelserne og erhvervslivet dog begrænset. Deltagerne i de fire policylabs påpeger bl.a., at virksomhederne mangler incitamenter til at tage lærlinge ind. Det begrænser elevernes mulighed for at stifte bekendtskab med de grønne kompetencekrav, der i stigende grad præger arbejdsmarkedet. På tværs af de nordiske lande er der derfor enighed om, at der er et stort potentiale i at styrke samarbejdet mellem erhvervsuddannelserne og virksomheder og sikre en gensidig forpligtelse mellem de to parter. Ved at etablere tæt kontakt til virksomhederne har erhvervsskolerne bedre forudsætninger for at være fleksible og responsive over for nye kompetencekrav og markedsbehov, samtidig med at virksomhederne får et bedre kendskab til den kommende arbejdsstyrke og dennes kompetencer.

For at styrke samarbejdet og sikre en gensidig forpligtelse mellem erhvervsskoler og virksomheder foreslår deltagerne at følgende tiltag iværksættes:

Etablér en grøn trepartsaftale mellem skoler, virksomheder og staten

På tværs af de nordiske lande efterspørges tydelige strukturer for samarbejdet mellem erhvervsskolerne og virksomhederne. I praksis kan det gøres ved, at ministerier og arbejdsmarkedets parter etablerer en grøn trepartsaftale, hvor erhvervsskoler, myndigheder og virksomheder forpligter sig til at samarbejde om grønne kompetencer med hver deres definerede ansvar. Her er det myndighedernes ansvar at udvikle partnerskabsmodeller for samarbejde, mens det vil være skolernes og virksomhedernes ansvar at etablere og drive de konkrete samarbejder.

Grønne kompetencer skal udvikles i tæt samarbejde med erhvervslivet

For at sikre, at erhvervsskolernes kompetencemål afspejler de nyeste grønne teknologier og praksisser, er der brug for et tæt samarbejde med virksomheder, der beskæftiger sig med den grønne omstilling. Deltagerne foreslår bl.a., at virksomheder der arbejder med eller ønsker at arbejde med den grønne omstilling, aktivt bidrager til undervisningen på erhvervsuddannelserne. Det kan for eksempel ske gennem inddragelse af gæstelærere fra erhvervslivet og ved at virksomheder opstiller konkrete cases, som eleverne på erhvervsuddannelserne skal løse eller bidrager med udlån af materialer og udstyr til skolerne, så eleverne får kendskab til de nyeste teknologier på deres område.

Lærlinge kan være en central drivkraft i den grønne omstilling

På tværs af landene fremhæver deltagerne, at der ligger et uforløst potentiale i at få flere virksomheder til at tage lærlinge ind. Det gælder både virksomheder, der allerede arbejder med eller gerne vil arbejde med den grønne omstilling. En styrket lærlingeindsats kan fungere som en vigtig bro mellem virksomheder og erhvervsuddannelser og fremme videns- og erfaringsudveksling. Det muliggør, at lærlinge dels kan agere forandringsagenter i virksomhederne med ny viden om bæredygtighed, mens virksomheder, der allerede arbejder med den grønne omstilling, kan give lærlingene konkret erfaring med nye grønne teknologier og løsninger.

En forudsætning er, at virksomhederne selv gør en aktiv indsats for at ansætte lærlinge, så opgaven med at skaffe lærepladser ikke kun hviler på skolerne. Det kan bl.a. fremmes ved at indføre økonomiske incitamenter for virksomheder, der bidrager til den grønne omstilling, og som aktivt tager del i at ansætte lærlinge og på den måde bidrager til elevernes uddannelsesforløb. Konkret foreslås det at oprette grønne lærlingepuljer, hvorfra virksomheder kan søge støtte til at tage grønne lærlinge //

FORSLAG 2

Grønne kompetencer skal indgå som en integreret del af erhvervsuddannelserne

En udfordring i flere af de nordiske lande er den tilfældige og uensartede måde, hvorpå grønne kompetencer integreres i erhvervsuddannelserne. Der er opsat politiske mål, men savnes konkrete retningslinjer. For at imødekomme den udfordring foreslår deltagerne, at grønne kompetencer fremover integreres systematisk i alle erhvervsuddannelser og fag. Disse kompetencer bør være en fast del af kompetencemålene og en "grundkompetence" på tværs af fag igennem hele uddannelsen, inklusiv oplæringsdelen.

Da erhvervsuddannelserne typisk er fagspecifikke og flere af dem tekniske, kræver det en bevidst indsats at sikre en mere tværfaglig tilgang. Den grønne omstilling handler ikke blot om nye teknologier eller processer, men om et ændret tankesæt og arbejdskultur. Som én gruppe af deltagere formulerede det:

"Bæredygtighed skal være en grundlæggende kompetence hos alle – ikke en niche".

Hvis denne tilgang bliver implementeret bredt, kan den gøre bæredygtighed til en naturlig del af alle erhvervsuddannelser og dermed danne et fælles udgangspunkt for fremtidens arbejdsmarked. Ligeledes vil den tilgang kunne engagere og potentielt ændre mindsettet hos de elever, der ikke i udgangspunktet var interesserede i grøn omstilling.

For at sikre god integration af grønne kompetencer på erhvervsuddannelserne, foreslår deltagerne at følgende tiltag iværksættes:

Indskriv nye mål og retningslinjer i læreplaner og bekendtgørelser, der skal være med til at sikre integrationen af den grønne omstilling i erhvervsuddannelserne

Relevante beslutningstagere bør opdatere læreplaner og bekendtgørelser, så viden om og kompetencer inden for den grønne omstilling bliver en obligatorisk del af alle fag. Det handler ikke kun om at sikre, at eleverne tilegner sig praktiske, tekniske færdigheder inden for grøn teknologi, men også om at udvikle en bæredygtig tankegang, der bygger på principper om cirkulær økonomi og ansvarligt ressourceforbrug. Kombinationen af grønne kompetencer og et grønt mindset kan styrke elevernes evne til at udvikle nye og mere bæredygtige produkter og arbejdsmetoder.

Den grønne omstilling skal indskrives i fagprøver

En effektiv måde at sikre forankring af grønne kompetence er at integrere grønne kompetencer i alle fagprøver, så det ikke blot er teoretisk viden, men en konkret færdighed, som alle elever skal kunne demonstrere. Ét konkret forslag er grønne svendep prøver, hvor eleverne skal demonstrere valg og brug af bæredygtige teknikker, materialer og arbejdsgange i deres svendestykke. //

FORSLAG 3

Opkvalificér den eksisterende arbejdsstyrke

Den grønne omstilling på arbejdsmarkedet kræver ikke kun nye grønne kompetencer hos elever og nyuddannede. Den stiller også nye kompetencekrav til den eksisterende arbejdsstyrke samt undervisere på erhvervsuddannelserne. For de skal i stigende grad opkvalificeres, videreuddannes eller omskoles for at kunne håndtere nye grønne teknologier, metoder og tankegange. Her identificerer deltagerne, at erhvervsskolerne har et stort, men endnu uforløst potentiale til at blive den centrale platform for efteruddannelse og livslang læring. Skolerne har allerede en stærk tradition for praksisnær undervisning og tilknytning til erhvervslivet og industrien. Den tradition gør dem særligt velegnede til at udbyde efteruddannelser, der er direkte knyttet til arbejdsmarkedets behov.

Deltagerne foreslår følgende to tiltag:

Opret specifikke grønne uddannelses- og kompetencecentre på erhvervsskolerne, der kan tilbyde modul-baserede og fleksible efteruddannelsesforløb

Deltagerne foreslår, at erhvervsuddannelserne i alle nordiske lande opretter grønne uddannelses- og kompetencecentre, som er placeret på erhvervsskolerne. Uddannelses- og kompetencecentre skal tilbyde den eksisterende arbejdskraft nye færdigheder i grønne teknologier, materialer, metoder og mindset gennem korterevarende, fleksible og modul-baserede kurser. De fleksible kursusmuligheder skal muliggøre, at både enkeltpersoner og repræsentanter fra virksomheder kan sammensætte læringsforløb, der harmonerer med deres behov i f.eks. arbejds- og familieliv.

Kurserne bør udvikles i tæt dialog med erhvervslivet, så de matcher virksomhedernes behov.

Strategi for grøn læreropkvalificering

Deltagerne foreslår, at relevante myndigheder i de enkelte nordiske lande udvikler en strategi for læreropkvalificering. Strategien bør omfatte målrettet efteruddannelse samt mulighed for praktik i grønne virksomheder. Det er vigtigt, at læreropkvalificeringen både indebærer branchespecifik, teknisk opkvalificering og mere didaktisk kompetenceudvikling. //

FORSLAG 4

Erhvervsuddannelserne skal være kraftcenter for grøn innovation

Erhvervsuddannelserne rummer et særligt potentiale for at drive grøn, teknologisk innovation – et potentiale, der kan gøre uddannelserne til flagskibe i den grønne omstilling. Uddannelsernes kombination af teori og praksis gør det muligt at implementere ny teknologi hurtigt – noget erhvervsskolerne allerede har vist at kunne inden for robotteknologi og AI. Samtidigt giver koblingen mellem praktik og skole en unik mulighed for at koble elevernes kompetencer tydeligt til arbejdsmarkedets behov og rummer derved et stort innovationspotentiale.

Den løbende kontakt til virksomheder kan gøre erhvervsskolerne mere fleksible og i stand til at tilpasse sig nye kompetencebehov hurtigt og målrettet. Dermed kan erhvervsuddannelserne spille en central rolle i at fremme innovation og implementering af grøn teknologi i praksis.

For at indfri potentialet om at erhvervsskolerne kan blive et kraftcenter for grøn innovation, foreslår deltagerne følgende:

Erhvervsuddannelserne skal investere i tidssvarende teknologi og udstyr samt nye undervisningskompetencer

I projektets anbefalinger til, hvordan erhvervsuddannelserne kan tiltrække flere unge, fremhævede de unge i høj grad ønsket om mere tidssvarende udstyr og teknologi på uddannelserne. På de fire policylabs blev samme pointe fremhævet.

Aktuelt har mange erhvervsskoler forældet udstyr og faciliteter, samt mangler ressourcer til at investere i/låne tidssvarende teknologier, hvilket kan være en hindring for innovativ tænkning og læring. Hvis erhvervsskolerne skal agere grønne innovationscentre, forudsætter det, at skolerne investerer i tidssvarende udstyr og teknologi.

I tråd med indsatsområde 3 kræver det derudover en opkvalificering af underviserne, så de har kompetencerne til at undervise i det opdaterede udstyr og de nye teknologier. Det er vigtigt at understrege, at tidssvarende udstyr og metoder ikke altid nødvendiggør indkøb af nyt materiel. Det kan blandt andet være gennem cirkulær materialeanvendelse, hvor skoler eksperimenterer med genanvendelse og upcycling af materialer.

Erhvervsskolerne skal være lokale videnscentre for grøn innovation

For at styrke erhvervsskolernes innovationspotentiale foreslår deltagerne, at erhvervsskolerne skal fungere som grønne lærings- og innovationscentre, hvor elever og faglærere kan eksperimentere med nye løsninger, og hvor virksomheder kan søge inspiration og viden.

Jf. forslag 1 om et styrket samarbejde mellem erhvervsskoler og virksomheder vil dette også kunne bidrage til, at eleverne kan få en rolle som grønne forandringsagenter, der bringer viden og innovationskraft med sig ud i virksomhederne – både i uddannelsestiden og som færdiguddannede.

For at sikre ejerskab og engagement, er det vigtigt, at innovationen sker fra et bottom-up-perspektiv, hvor det er skolens elever og personale, der driver det.

Gastronomiske erhvervsuddannelser foreslås som oplagte, lokale 'grønne innovationscentre', hvor både lokale borgere og virksomheder kan få inspiration og erfaring med grøn mad og madlavning.

Styrk erhvervsskolernes fleksibilitet og muligheder for et agilt handlerum

Erhvervsskolernes grønne innovationskraft kan styrkes ved at sikre fleksibilitet og handlefrihed på erhvervsskolerne. Det foreslås at relevante nationale myndigheder sikrer mere smidige og dynamiske rammevilkår, fx gennem øget autonomi og dedikerede ressourcer til aktører med ansvar for at opdatere og udvikle uddannelsesindhold i takt med de grønne og teknologiske forandringer på arbejdsmarkedet. //

FORSLAG 5

Brand erhvervsuddannelserne som centrale aktører i den grønne omstilling

På tværs af alle landene fremhæver deltagerne, at en væsentlig barriere for at få udviklet flere grønne kompetencer gennem erhvervsuddannelserne, er befolkningens manglende kendskab til, hvilken rolle erhvervsuddannelserne spiller i den grønne omstilling og hvilke jobmuligheder de åbner for.

For at sikre en stærk arbejdsstyrke med tidssvarende grønne kompetencer, kan der være brug for en rebranding af erhvervsuddannelserne med fokus på deres rolle i den grønne omstilling af forskellige sektorer. En styrket 'branding' og en strategisk kommunikationsindsats kan medvirke til at tiltrække en bredere og mere mangfoldig målgruppe på tværs af køn, alder og etnicitet.

Deltagerne foreslog følgende initiativer:

Branding af erhvervsuddannelserne på politisk niveau

På politisk- og eller/myndighedsniveau har der længe været fokus på at italesætte nødvendigheden af, at flere skal vælge en erhvervsrettet uddannelse frem for almene gymnasiale uddannelser. For at styrke rekrutteringen og samtidig synliggøre erhvervsuddannelsernes samfundsværdi foreslås det at løfte profileringen gennem en række kommunikationsindsatser med konkrete eksempler på, hvordan erhvervsuddannelserne bidrager til den grønne omstilling fx gennem opbygningen af bæredygtig infrastruktur og levering af grønne serviceydelser.

Introducér erhvervsuddannelser tidligt i grundskolen gennem praktikforløb og ambassadørordninger

Den nuværende information om erhvervsuddannelserne i grundskolen er ofte mangelfuld. For at styrke grundskoleelevernes kendskab til erhvervsuddannelserne, og de arbejdsmuligheder uddannelserne giver, foreslås det, at de forskellige uddannelser introduceres gennem praktikforløb, rollemodeller og positive casehistorier. I særlig grad bør erhvervsuddannelsernes rolle i den grønne omstilling synliggøres. //

FORSLAG 6

Styrk det nordiske samarbejde til gavn for inspiration og ny viden

På alle policylabs fremhævede deltagerne, at de nordiske lande med fordel kan lade sig inspirere af hinandens styrker og erfaringer i udviklingen af grønne kompetencer på erhvervsskolerne i praksis. Det kan bl.a. ske ved at fremme mobilitet på tværs af landegrænser gennem studieudveksling og praktikforløb. Derudover blev det foreslået, at landene etablerer et fælles, nordisk kompetenceråd, som kan sikre, at landene er opdaterede med den nyeste viden om grønne kompetencer.

Deltagerne foreslog følgende initiativer:

Myndigheder skal hjælpe med at øge kendskabet til studieudveksling hos lærere og uddannelsesledere

Faglærere og uddannelsesledere har ofte begrænset kendskab til de mange muligheder, der findes for, at elever kan tage et udvekslingsophold i udlandet. Det foreslås, at relevante myndigheder indenfor uddannelsesområdet styrker og målretter information om eksisterende udvekslingsordninger – eksempelvis gennem Erasmus+ eller Nordplus, hvor eleverne kan tage skole- og/eller praktikforløb. En styrket kommunikationsindsats vil potentielt bidrage til, at elever i større omfang vælger et udlandsophold, der kan sikre inspiration på tværs af de nordiske erhvervsskoler.

Opret et tværnordisk, grønt kompetenceråd, der udarbejder analyser og fremskrivninger

En forudsætning for at erhvervsuddannelserne kan være fleksible og udvikle de relevante kompetencer til det grønne arbejdsmarked er, at de er opdaterede på hvilke kompetencer, der er behov for i fremtiden. Et konkret forslag er at etablere et tværnordisk grønt kompetenceråd, som kan udarbejde fremskrivninger om hvilke kompetencer, det fremtidige arbejdsmarked i Norden får brug for. Rådet kan bl.a. bestå af eksperter inden for samfundsvidenskab, heriblandt økonomer og virksomhedsanalytikere samt fagfolk med specifik viden om grøn teknologi og grøn udvikling og indsigt i erhvervsuddannelser og praksisrettet læring. //
